

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 02-03-4743/1

Podgorica, 29. mart 2016. godine

**MINISTARSTVO EKONOMIJE
- n/r ministra, g-dina Vladimira Kavarića -**

Poštovani gospodine Kavariću,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 1101-427/4 od 22. marta 2016. godine, kojim se traži mišljenje na tekst Predloga odluke o izmjenama i dopunama Odluke o Programu povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period 2014-2016. godine, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga odluke i pripremjeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi. Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za realizaciju Predloga potrebna su finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 100.000,00 €.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2016. godinu ("Službeni list CG" br.79/15) kod potrošačke jedinice Ministarstvo ekonomije (organizacioni kod 40901), na programu: Regionalni razvoj i privatizacija, na izdatku 4181 – Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga za Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja planirana su sredstva u iznosu od 100.000,00 €.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na Predlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o Programu povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period 2014-2016. godine.

S poštovanjem,

81000 Podgorica, ul. Stanka Dragojevića br. 2
tel: + 382 20 242 835; fax: + 382 20 224 450; e-mail: mtf@mif.gov.me

FORMA IZVJEŠTAJA O ANALIZI UTICAJA PROPISA

MINISTARSTVO ILI REGULATORNO Ministarstvo ekonomije	NASLOV PROPISA Predlog odluke o izmjeni i dopunama Odluke o Programu povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period 2014-2016. godina
--	--

Odjeljak 1: Definisane probleme ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt? ✓ Što su uzroci problema? ✓ Što su posljedice problema? ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko? ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Konkurentnost preduzetnika, malih i srednjih privrednih društava je u fokusu predmetnog Programa povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period 2014-2016. godina. Imajući u vidu da su svi elementi razvoja konkurentnosti važni za preduzeća, u Crnoj Gori je u narednih nekoliko godina potrebno akcenat staviti na pitanja kvaliteta proizvoda koja crnogorska preduzeća proizvode. U tom smislu je usaglašavanje sa zahtjevima standarda za proizvode veoma važan element povećanja konkurentnosti svakog privrednog društva, naročito u periodu pregovora sa EU i neophodnosti crnogorskih preduzetaca da po ulasku Crne Gore u EU budu spremna da posluju "pod konkurentskim pristicima" na unutrašnjem tržištu EU.
- Implementacija Programa u 2015. godini ukazala je na potrebu izmjena i dopuna, preciziranja određenih pojednosti u cilju otklanjanja eventualnih nedoumica, unapređenja sistema bodovanja i kontrole dodijeljenih sredstava, štip je rezultiralo predmetnim Predlogom odluke o izmjenama i dopunama.
- Uzroci problema su nedovoljno znanje, ali i finansijska sredstva za akreditaciju i uvođenje standarda, što trenutno rezultira jako malim brojem privrednih subjekata koji su svoje poslovanje usaglasili sa međunarodnim standardima poslovanja.
- Posljedica navedenog problema odnosi se na sve jače konkurentnske pritiske sa kojima će se domaći privredni subjekti teže suočavati ukoliko ne prepoznaju značaj usklađivanja svog poslovanja sa međunarodnim standardima.
- Oštećena su sama privredna društva koja nijesu svoje poslovanje usaglasila sa zahtjevima međunarodnih standarda, jer uglavnom zbog finansijske nemogućnosti da uvedu standarde, imaju mnogo veće negativne posljedice poput otežanih uslova ulaska na nova tržišta, gubitka postojećeg tržišta i sl, što na duzi rok vodi nuspješnom poslovanju. Na taj način je oštećena i cjelokupna crnogorska privreda.
- U slučaju "status quo" opcije, odnosno neprihvatanja predmetnog Programa, MSP bi imali problem prelaska sa sadašnjeg načina proizvodnje na način koji zadovoljava uslove usklađenog poslovanja sa zahtjevima međunarodnih standarda, s obzirom na finansijsku situaciju i nivo

spoznajе značaja uvođenja međunarodnih standarda u proizvodnji kod preduzeća u Crnoj Gori. To bi dalje unšavalo, i postojeci uglavnom nizak nivo konkurentnosti crogorskih preduzeća, gubitak tržišta i smanjenje zaposlenosti.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ **Koji ciljevi se postizu predlozenim propisom ?**
- ✓ **Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojecim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Cilj Programa je da obezbijedi podršku preduzetnicima, malim i srednjim privrednim društvima i klasterima malih i srednjih privrednih duštava, naročito iz manje razvijenih opština i Sjevernog regiona, da u što većoj mjeri povećaju svoju konkurentnost, prvenstveno kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda za proizvode i podršku za dobijanje akreditacije za ocjenjivanje usaglašenosti, što predstavlja jednu komponentnu Programa. Druga komponenta podrške odnosi se na akreditaciju tijela za ocjenjivanje usaglašenosti.
- Prethodno navedeni cilj Programa doprinijeće realizaciji ciljeva sljedećih postojecih Strategija:

- a) *Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2010-2014 godina, naročito strateškog cilja 1: Ravnomyerniji razvoj jedinica lokalne samouprave i regiona (Prioritet 4 za Sjeverni region: Poboljšanje konkurentnosti održivim korišćenjem privrednih, ruralnih i kulturnih resursa)*
- b) *Strategije za razvoj malih i srednjih preduzeća 2011-2015. i njenog Okvirnog akcionog plana (Strateški cilj 3: Jачanje konkurentnosti i promocija preduzetništva; Operativni cilj 3.4: Podsticanje konkurentnosti i izvoza MSP).*
- c) *Strategije za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera 2012-2016. čiji se specifični ciljevi odnose na supstituciju uvoza, povećanje izvoza, otvaranje novih radnih mjesta i održavanje postojecih.*
- d) *Strategija podsticanja konkurentnosti na mikronivou 2011-2015. Godina (Razvijenost faktora konkurentnosti u Crnoj Gori -4.3.3. Kvalitet kao faktor konkurentnosti preduzeća)*
- e) *Pravci razvoja Crne Gore 2013-2016 (Dio 4.3-Konkurentnost/strane direktne investicije, predložena mjera 4- "Unaprijednje sistema standardizacije i obuka kadra, u skladu sa preporukama i standardima evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju")*

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).**
- ✓ **Obrazložiti preferiranu, tj izabranu opciju.**

- Moguća opcija za ispunjavanje ciljeva, odnosno princip Programa je da preduzeće finansira 100% svih troškova potrebnih za akreditaciju, odnosno implementaciju standarda, a onda mu se nakon podnošenja dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstava ugovorene aktivnosti preduzeća, odnosno do 60% za srednja preduzeća, ili maksimalno 5.000 EUR (bez PDV-a). Opradani troškovi koji će se, po pravilima državne pomoći mogu refundirati jesu podrška za početnu investiciju, za investiciju i zapošljavanje koji su u vezi sa početnom investicijom i neformiranim malim preduzećima.
- Detaljnije, Komisija za realizaciju državne pomoći koju rješanjem formira ministar ekonomije, bi u skladu sa definisanim uslovima i kriterijumima Programa, dala ocjenu opravdanosti podnesenog

Zahjeva i prateće dokumentacije, odnosno definisala rang listu aplikacija. Po izvršenom rangiranju Komisija donosi Odluku o izboru zahjeva kojima će se dodijeliti finansijska pomoć. Finansijska pomoć će se dodijeliti shodno redoslijedu zahjeva sa rang liste dok se ne utroše raspoloživa sredstva. Prednost u bodovanju, sa po dodatnih 5 poena, imaće aplikacije malih i srednjih privrednih društava iz Sjevernog regiona i manje razvijene opštine, kao i aplikacije privrednih društava koja prvi put apliciraju za državnu pomoć. Podnosioci zahjeva će se pismenim putem obavijestiti o ocjeni Komisije. Nakon toga, podnosioci zahjeva čije su aplikacije odobrene potpisuju Ugovor sa Ministarstvom ekonomije. Aplikant ima rok od 6 mjeseci od dana potpisivanja Ugovora za realizaciju investicije, nakon čega Ministarstvu dostavlja zahjev za isplatu finansijske pomoći uz prateću dokumentaciju koja dokazuje uplatu definisanih sredstava.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno
- ✓ kakve troškove će primijena propisa stvoriti građanima i privredi (narocito malim i srednjim preduzećima),
- ✓ da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- ✓ da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- ✓ uključiti procjenu administrativnih opterećenja i barijera.

- Predmetni Program kao vid finansijske podrške, direktno će uticati na unapređenje proizvodnje privrednih subjekata u Crnoj Gori. Na taj način, uticaji predmetnog Programa odražice se na: (1) bolje poslovne rezultate preduzetnika i MSP (2) povećanje izvoza, (3) supstituciju uvoza, (4) otvaranje novih radnih mjesta i (5) održavanje nivoa zaposlenosti. Negativnih uticaja nema.
- Nema troškova za građane i privredu, na osnovu primjene predmetnog Programa.
- Vidjeti prethodni odgovor. Dakle, nema troškova.
- Program, u svojoj osnovi može doprinijeti ostvaranju novih privrednih subjekata u Crnoj Gori, dok se povećanje konkurentnosti može smatrati osnovnim ciljem Programa.
- Predmetni Program neće dovesti do stvaranja barijera. Što se tiče administrativne opterećenosti, ona se odnosi na dokumentaciju koju je neophodno da dostave aplikanti koji podnose prijavu u okviru javnog poziva. Takođe, po završetku akreditacije ili uvođenja standarda, kako bi se ostvarilo pravo na refundaciju opravdanih troškova, privredni subjekt je u obavezi da dostavi: zahjev za refundaciju opravdanih troškova, fiskalni račun i izvod/ ostale dokaze o izvršenim plaćanjima dobavljaču.

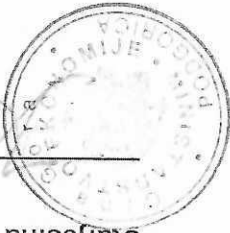
Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?

<p>✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore? ✓ Obraditi metodologiju kojom je korišćenja obročuna finansijskih izdataka/prihoda. ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obročunu finansijskih izdataka/prihoda? ✓ Obraditi. ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa? ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? ✓ Obraditi.</p>	<p>- Da, za implementaciju Programa povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz uslašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period 2014-2016, potrebno je izdvojiti 100.000 EUR iz budžeta Ministarstva ekonomije u 2016. godini, od raspoloživih 225.000 EUR u okviru Programa regionalni razvoj i privatizacija, pozicija 4118 – subvencije. - Izdavanje finansijskih sredstava vršice se tokom određenog vremenskog perioda, u zavisnosti od vremena objavljivanja javnih poziva za učešće u Programu i dostavljenih, odnosno odobrenih aplikacija koje ispunjavaju uslove Programa. Kao što je navedeno, izdavanje finansijskih sredstava biće izvršeno nakon realizacije investicije, za koju aplikant ima 6 mjeseci od dana potpisivanja Ugovora sa Ministarstvom ekonomije. Period realizacije je 2016. godina. - Ne, implementacijom predmetnog Programa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. - Da, kao što je navedeno, neophodna finansijska sredstva obezbijedena su u budžetu Ministarstva ekonomije na poziciji subvencija. - Program je uspješno realizovan tokom prethodne dvije godine, odnosno usvojen je 2014. godine (Zaključak Vlade br. 08-196/3 od 27.03.2014. godine), što nije isključivalo donošenje novih zakona i podzakonskih akata, s obzirom da je isti uskladen sa postojećim zakonskim i podzakonskim aktima. - Realizacija predmetnog Programa konkretno ima za cilj unapređenje proizvodnje i konkurentnosti preduzeća u Crnoj Gori. Povećanje prihoda usljed veće proizvodnje i konkurentnosti preduzeća treba da doprine i redovnom izmirenju njihovih poreskih obaveza, a time i pozitivnom uticaju na povećanje prihoda budžeta Crne Gore. - Nisu postojali problemi u preciznom obročunu finansijskih izdataka. - Nije korišćen posebna metodologija prilikom obročuna finansijskih izdataka koji se planiraju za realizaciju Programa, već je od raspoloživih sredstava za subvencije 100.000 EUR opredijeljeno za nastavak realizacije ovog Programa. - Nisu. Vidjeti prethodni odgovor. - Da, u fazi pripreme i donošenja Programa 2014. godine, a zatim i prilikom izmjena i dopuna Programa 2015. godine, konsultacije su održane sa Komisijom za kontrolu državne pomoći. - Dobijene primjedbe Komisije za kontrolu državne pomoći su implementirane u tekst Programa.</p>
<p>✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore? ✓ Obraditi metodologiju kojom je korišćenja obročuna finansijskih izdataka/prihoda. ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obročunu finansijskih izdataka/prihoda? ✓ Obraditi. ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa? ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? ✓ Obraditi.</p>	<p>✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore, kako (javne ili cilijane konsultacije) ✓ naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i ✓ naznačiti da li je korišćen eksterna ekspertiza i ako da, kako ✓ naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir</p>

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

Starješina

Datum i mjesto
22.03.2016. godine

<ul style="list-style-type: none"> - Potencijalu prepreku može predstavljati činjenica da većina preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća nemaju iskustva sa unapređenjem proizvodnje kroz uvođenje standarda. Jedan od razloga navedenog problema jeste nedovoljno poznavanje korisnosti koju donose standardi, ali i vidan nedostatak finansijskih sredstava za ovu svrhu. Međutim, sa druge strane, kako je Program prilagođen već identifikovanim problemima sa kojima se ciljna grupa suočava, za očekivati je da Program bude iskorisćen na pravi način. - Sam Program sadrži detaljne o opravdanosti troškova, uslovima za učešće u Programu uz taksativno navođenje neophodne dokumentacije za prijavu aplikacija, zatim o načinu sprovođenja Programa, strateški prioriternim djelatnostima, finansijskom okviru i proceduri realizacije projekta i bodovanja. Na taj način obezbjeđena je adekvatna realizacija Programa. Pored toga, isti će biti promovisan u cilju veće iskorisćenosti raspoloživih sredstava. - Indikatori ispunjenja ciljeva jesu prije svega broj odobrenih aplikacija, zatim broj izdatih sertifikata, odnosno MSP koja su impelmentirala određene standarde, povećanje proizvodnje, povećanje prodaje, povećanje konkurentosti na lokalnom nivou (koje se mjeri indeksom konkurentnosti). - Monitoring i evaluaciju vršice Ministarstvo ekonomije. 	<p>Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
<ul style="list-style-type: none"> - Prilikom pripreme predmetnog Programa nije korišćena eksterna ekspertiza. - Priprema ovog Programa je produkt analize trenutnog stanja MSP u Crnoj Gori, kojom je identifikovan problem neusaglašenosti sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja. Takođe, konsultacije u vezi Programa su vršene sa Institutom za standardizaciju i Akreditacionim tijelom Crne Gore. Konkretno predmetni Predlog izmjena i dopuna rezultata je potreba koje su se pokazale prilikom implementacije Programa u 2014. i 2015. godini. - Kao što je navedeno, kao input uzeti su u obzir razvojni problemi sa kojima se suočavaju preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća u klasterima. 	